

Xabier Coluig
escriptor

Ferran Arasa, el “paisatgista de la terra” (II/21)

Ferran Arasa va néixer a Tortosa, més concretament al carrer de la Mercè, el 12 de novembre de 1905. Fill primogènit de Ramon Arasa i Rosa Subirats, la seua passió per la pintura es manifestà des de molt aviat, quan els seus primers dibuixos ja presentaven una certa qualitat artística. A una curta edat, comença els seus estudis a l'Acadèmia de Dibuix de Ricard Cerveto i Riba, per seguir formant-se, més endavant, amb Agustí Baiges. Sovint s'ha classificat l'obra d'Arasa en diferents etapes, i aquesta, segons anota Arnau Puig al seu text “*Reflexions sobre Art i Paisatge*”, és la “d'aprenentatge, que és la de l'escola i els seus primers mestres [...]”. El primer forma part d'una notable dinastia d'escultors tortosins i el segon, un pintor local del qual és difícil saber-ne quelcom”.

Així i tot, sembla que la influència que aquests mestres van tenir sobre l'obra artística d'Arasa no va ser massa transcendental. Diu F. González Cirer, al seu article “Ferran Arasa, l'orgull de saber-se pintor”, que “fou la manca d'un mestre que li facilités els primers passos, artífex amb prou nom que el portés a seguir el seu solc [...], no tenint res a veure amb els conceptes i el de fer de les mans en els quadres primers del nostre artista, i menys encara després, Ferran Arasa es deslliurà

tot seguit del dolç realisme de Ricard Cerveto i de l'acurat retrat i pinzellada ordenada i minúcia del paisatge d'Agustí Baiges”.

La seua primera exposició fou organitzada, com no podia ser d'una altra manera, a la ciutat de Tortosa, el 1926. El Ferran Arasa d'aquest moment representa una jove promesa entre els artistes catalans que han deixat de banda els preceptes dels seus mestres per pintar seguint els criteris postimpressionistes. El 1932, va presentar-se al Concurs Nacional Masrera de pintura, on va guanyar la Medalla d'argent de la Reial Acadèmia de Belles Arts, la qual cosa va suposar-li l'impuls necessari per posar en funcionament la seua carrera artística. Tres anys més tard, també a Barcelona, va oferir tres exposicions: al Saló Montjuïc, al Saló de Primavera i a la Sala Gaspar, totes amb èxit de crítica. No obstant això, tret d'aquest moment puntual, i tret d'un parell de viatges a Madrid i a Toledo per admirar de prop els millors museus de les ciutats castellanes, Ferran Arasa serà un artista força arrelat al territori tortosí i del Baix Ebre, tot i el preu que haurà de pagar pel que fa a la difusió de la seva obra. Val la pena recordar les paraules que sobre això que escrigué, una vegada més, Arnau Puig: “Si els artistes d'aquelles terres no s'han instal·lat a Barcelona, com Gimeno o

Pau Gargallo, o a Madrid l'escultor Querol o l'escultor Julio Antonio, pràcticament no trobem cap notícia d'ells. Ferran Arasa no figura com a paisatgista contemporani ni al llibre de Garrut, ni al de Bernardino de Pantorba, ni al de Fontbona, en tots els quals, tanmateix, es fa menció d'artistes d'altres indrets clarament de molta menys qualitat i interès pictòric”.

Sovint s'ha dit que Arasa, igual com va fer un altre llegendari pintor tortosí, el “vell” Francesc Gimeno, va viure la seva expressió artística una mica de cul a tot allò que estava passant en els cercles *main stream* de la pintura catalana del moment, reservat i còmode en l'aïllament propi de la seua comarca del Baix Ebre, d'aquell “paisatge, feréstec i sublim” del qual tant va gaudir, reproduint, “des de les barreres muntanyenques isoladores, des del riu imponent [...] d'apoteòsiques lluminàries solars que arrenquen verd inacabable dels camps [...]”, en paraules de Ramon Miravall. De manera que l'oblit al qual es referia Puig, al paràgraf anterior, que freqüentment acompanya els artistes del sud de Catalunya quan es tracta de rebre reconeixement per les seues obres, no sembla que motivés cap reacció en Arasa; ans al contrari, reafirmà el seu sentiment i el seu orgull a l'hora de captar, filtrar i immortalitzar el nostre paisatge.

Segurament atret per l'escola colorista que Anglada Camarasa estava desenvolupant a Mallorca, Ferran Arasa viatjà a l'illa balear el juny de 1936 amb tanta mala sort que la Guerra Civil esclatà només unes setmanes després de la seua arribada. No es coneixen massa bé els detalls o les circumstàncies de la decisió, si va ser voluntària o més aviat forçosa, però la qüestió és que el nostre pintor va romandre a Mallorca fins el 1939, moment en el qual va acabar el conflicte bèl·lic. D'aquesta etapa mallorquina, cal destacar-ne el temperament que el seu pinzell va assumir, grosses taques de color com a base dels seus llenços i una certa aproximació als fauves.

De tornada a Tortosa, tornarà a posar en marxa diverses exposicions, però el seu idil·li amb Mallorca l'acompanyarà per sempre més, com l'acompanyarà també la pollencina

Maria Rosa Capllonch, amb qui contraurà matrimoni el 1941. Quatre anys més tard, obtindrà la Medalla Tapiró de Tarragona i, el 1949, la Medalla Gimeno tortosina, tot i que la seva producció no va gaudir de la popularitat que hauria calgut esperar a la seua ciutat natal, on els consumidors d'art seguien seduïts pel detallisme d'Antoni Casanova i, no havent comprès mai el llenguatge pictòric de Francesc Gimeno, es preguntaven quin camí acabaria emprant Ferran Arasa.

El 1951 va participar en la I Biennial Hispanoamericana, i el 1952 fou invitat, amb altres artistes catalans de la talla de Tàpies i Guinovart, a la XXVI Biennial de Venècia. A partir dels anys 60, però, tret de l'exposició anual que realitza al Centre de Comerç de Tortosa, el nostre pintor es reclus al seu xalet, on segueix pintant fins a la fi dels seus dies, però, ara, per a un selecte i exclusiu grup de clients que han establert una relació directa amb l'artista.

El reconeixement més important que ha rebut l'obra de Ferran Arasa fins al moment va ser, encara en vida del pintor, l'exposició homenatge que va celebrar-se en honor seu l'any 1984 al Cercle Artístic de Sant Lluc de Barcelona. Dos anys més tard fou condecorat amb la Creu de Sant Jordi. Ferran Arasa va morir el 15 de juliol de 1992.